

**Økonomi- og indenrigsminister Simon Emil
Ammitzbølls talepapir**

Anledning	YLØ samrådsspørgsmål D, E og F
Dato / tid	Onsdag den 29. november, kl.
Talens varighed	5-10 minutter
Sted	Udvalget for Landdistrikter og Øer

Det talte ord gælder

ULØ alm. Del

Samrådsspørgsmål D

"Hvilke kommentarer har ministeren til Lolland Kommunes brev af 27/10-17 til KL under overskriften: "Social eksport truer det kommunale selvstyre"?"

Der henvises til artikler på NB-Økonomi 31/10-17 "Dokumentation: Her er brevet fra Lolland til KL" og 30/10-17 "Her er Lollands eksempler på eksport af sociale klienter".

<https://nb-okonomi.eu/nyhed/dokumentation-brevet-lolland-kl/>

<https://nb-okonomi.eu/tema/udligning/lollands-eksempler-paa-eksport-sociale-klienter/>"

Samrådsspørgsmål E

"Hvilken indvirkning har udligningssystemet på kommuners "eksport" af sociale klienter til andre kommuner?"

Samrådsspørgsmål F

"Giver problemstillingerne om kommuners eksport af sociale klienter, jf. samrådsspørgsmål D og E, ministeren anledning til at overveje politiske initiativer?"

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Magnus Heunicke (S).

Indledning

- Jeg vil gerne her i dag – som også i en række tidligere svar til presse og Folketinget - slå fast, at jeg forventer af alle kommuner, at de påtager sig at løse opgaverne i tilknytning til de socialt belastede borgere, der måtte bo i kommunen.
- Det er både usympatisk og asocialt, hvis nogle kommuner søger at skubbe deres opgaver over på andre kommuner. Og hvis der er eksempler på en sådan praksis, synes jeg, de skal frem, så vi får en dialog om det – også mellem kommuner.
- Derfor er jeg den første til at bifalde, at Lolland Kommune har bragt deres mistanke frem med udgangspunkt i konkrete eksempler.

Lolland Kommunes brev til KL med eksempler på social eksport [Svar på spm. D]

- Lolland Kommune har i brevet til KL - som er gengivet i en artikel i "NB-Økonomi" - fremlagt en række eksempler, hvor de mener, at der er tale om social eksport.

- Det er eksempler, hvor fraflytningskommunen har ydet økonomisk hjælp til flytning og lån til beboerindsud i henhold til bestemmelserne i aktivloven.
- Lolland Kommune hævder, at fraflytningskommunerne i nogle tilfælde også har rådgivet borgerne til at flytte til Lolland.
- Omvendt siger de fraflytningskommuner, som "NB-Økonomi" har talt med, at de ikke rådgiver borgere til at flytte til bestemte kommuner, men at de i tilfælde af flytning yder den støtte, som de i lovgivningen er forpligtet til.
- Det er vanskeligt alene ud fra disse eksempler at vide, om der i nogle kommuner sker "bevidste" forsøg på social eksport, dvs. om kommuner aktivt og systematisk har tilskyndet borgere til at flytte til en anden kommune.
- Men hvis det sker, er der - som det fremgår - ingen tvivl om, hvad jeg mener om det.
- Derfor mener jeg også, at det er godt, at vi får debatten. Det giver opmærksomhed omkring kommunernes ansvar for at løse deres opgaver på en ordentlig måde.

- Når spørgsmålet bliver debatteret, skærper det den enkelte kommunes opmærksomhed på, hvordan den selv agerer. Og det kan modvirke eventuelle tendenser til, at der opstår en uheldig praksis i nogle kommuner.
- Det er også kernen i Lollands brev til KL. Lolland skriver i brevet, at kommunernes ageren risikerer at blive en trussel mod det kommunale selvstyre. Kommunerne bliver derfor efter Lollands opfattelse nødt til selv at tage ansvar for udviklingen.
- Jeg håber nu ikke det kommunale selvstyre er truet i denne omgang, men jeg er helt enig med Lolland Kommune i, at det centrale i denne problemstilling er, hvordan, den enkelte kommune vælger at agere.
- Derfor må kommunerne, som Lolland skriver, også selv tage ansvar for udviklingen.
- Og derfor bifalder jeg, at Lolland Kommune har valgt at skrive til *KL* om deres mistanke, så der netop kan komme en dialog *mellem* kommuner.

Hvilken betydning har udligningssystemet for kommunernes ”eksport” af sociale klienter? [Svar på spm. E]

- Jeg vil gerne starte med at understrege, at det altid vil være en økonomisk fordel for kommunen at have borgere, der klarer sig selv, mens det er en økonomisk ulempe at have borgere, der er på offentlig forsørgelse. Sådan skal det også være.
- Lolland Kommuner nævner i brevet, at kommunens økonomiske gevinst ved at flytte en udsat borger ud af kommunen er lige så stor som gevinsten ved at løse borgerens problemer.
- Angiveligt henvises til, at der skulle være en form for ”bonus” i det kommunale udligningssystem.
- Men sådan fungerer udligningssystemet *ikke*.
- Udligningssystemet løser en opgave med at hjælpe kommuner, der har et højt udgiftspres og vanskelige vilkår som følge af fx mange udsatte borgere.
- I udligningen udlignes bl.a. efter et indeks for kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov. Det opgøres ud fra en række statistikker, som på forskellige måder afspejler befolkningens sociale sammensætning.

- Socialt udsatte borgere er altså afspejlet i statistikkerne og medfører dermed et højere udligningstilskud i den kommune, hvor borgeren bor.
- Når borgeren flytter til en anden kommune, flytter de også i statistikkerne, og det gør det højere tilskud så også.
- *Kritikken* skulle så gå på det forhold, at udligningen er baseret på de senest offentliggjort statistikker, der typisk vil vise situationen ca. to år før tilskudsåret.
- Det vil sige, at der går et par år, før en ændring i en kommunes forhold "slår igennem" i udligningen.
- Det har ført til misforståelser i pressen om, at der skulle være en udligningsmæssig gevinst i fraflytningskommunen, mens tilflytningskommunen skulle have et udligningsmæssigt tab.
- Men det er altså *ikke* rigtigt. Den enkelte person indgår i opgørelsen af kommunens udgiftsbehov i det antal år, hvor personen bor i kommunen. Hverken mere eller mindre.
- Udligningen giver altså ikke i sig selv tilskyndelser til social eksport.

- Men man kan sige, at der *netop* ingen undskyldning er for, hvis en kommune ikke påtager sig de opgaver, de får finansiering til gennem bl.a. udligningen.

Giver problemstillingerne om kommunernes eksport af sociale klienter anledning til at overveje politiske initiativer?

[Svar på spm. F]

- Spørgsmålet om social eksport er i årenes løb blevet rejst med jævne mellemrum.
- I det aktuelle tilfælde har Lolland Kommune som nævnt fremlagt syv eksempler for "NB-Økonomi", hvor kommunen mener, at fraflytningskommunen har tilskyndet borgeren til at flytte til Lolland.
- Men den påstand afviser de fraflytningskommuner, som "NB-Økonomi" har talt med.
- Det er derfor også i dette tilfælde vanskeligt at påvise konkrete eksempler med sikkerhed – men det er omvendt også vanskeligt at afvise, at det kunne finde sted i enkelte tilfælde.

- Men jeg har ikke set tegn på, at det i så fald skulle være noget, der forekommer i større omfang.
- Vi skal i den her forbindelse heller ikke glemme, at borgere jo heldigvis *selv* har indflydelse på, hvor de bor.
- Fx er udgangspunktet for en *ledig* jo et ønske om at komme i beskæftigelse. Her kan mulighederne være bedre tæt på byerne. Og er der nogle, der ikke ønsker beskæftigelse, er reglerne jo ens uanset, hvor de flytter hen.
- Når en *førtidspensionist* flytter til en ny kommune, er der også allerede indført strammere regler for kommuners refusion til hinanden. Reglerne indebærer, at den kommune, der har tildelt en borger førtidspension, har betalingsforpligtelsen for personen i 6 år efter, at personen er fraflyttet kommunen.
- Stramningen blev indført i forbindelse med, at kommunerne med refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet fik et øget økonomisk ansvar.
- Men hvis disse regler ikke er nok, så kan der være behov for at se på mulighederne for nye stramninger

Afslutning

- Alt i alt er det højst usikkert om - og i så fald hvilket omfang – der kan være en kommunal adfærd med ”social eksport”. Men hvis det finder sted selv i få tilfælde, er det svært at se bort fra.
- Derfor mener jeg også det først og fremmest er vigtigt, at kommunerne tager det her alvorligt og tager ansvar for at løse det i fællesskab mellem kommuner.
- Men regeringen er også klar til at drøfte initiativer, der kan dæmme op for social eksport. Jeg ser for eksempel gerne en stramning af reglerne, så en kommune kun kan yde flyttehjælp til en borger, der vil flytte til en anden kommune, hvis borgerens nye kommune er enig i, at det er en god idé at give det økonomiske tilskud.